

[Nørskov.]

faldt hurtigt bort igen. Først efter 1820erne tages der rigtig for Alvor fat paa Anlægget af Landeveje. Anlægget af vore Hovedlandeveje blev overdraget en Afdeling af Ingeniørkorpset, der benævntes det militære Vejkorps, hvorunder Vejvæsenet sorterede, lige indtil det, som nævnt, i 1867 overtoges af Amterne.

Baade før og efter Amternes Overtagelse af Vejvæsenet er der arbejdet energisk og maalbevidst paa at udvikle Landets Vejvæsen, saaledes at vi sikkert ikke paa dette Omraade staar tilbage for andre Lande. Vejbygningsteknikeren, Professor A. R. Christensen skal endogsaa have udtalt paa et Møde for nylig, at de danske Landeveje var Europas bedst vedligeholdte Veje. Hvis det Referat, jeg har læst, er rigtigt, mener jeg, det er en saare glædelig Udtalelse, og den er dobbelt glædelig i en fattig Tid som den, vi nu lever i, da Skatteyderne kræver den yderste Sparsommelighed fra det offentlige Side; thi naar vore Landeveje staar fuldt ud paa Højde med, ja, endogsaa er bedre end Vejene ellers i Europa, kan vi have Haab om, at vi kan spare de store Beløb, der her stilles Forslag om, og endda holde en smuk Stilling i Forhold til andre Lande.

Det kan maaske nok siges, at enkelte Landeveje her i Landet absolut ikke er første Klasses, men det er jo heller ikke nødvendigt, at alle Veje skal være lige gode. Jeg tror i hvert Tilfælde at turde sige, at alle vore Veje er af en saadan Beskaffenhed, at de fuldt ud kan svare til deres Formaal, baade som Køreveje for Hestekøretøjer og som Køreveje for Automobile, og de stærkest trafikerede Veje har netop i de sidste Aar været Genstand for en betydelig Forbedring. Baade Amterne og Kommunerne har været meget villige til at grundforbedre vore Landeveje; de har sat store Vejarbejder i Gang, og vore Landeveje er i det hele taget i de sidste Aar undergaaet en betydelig Forbedring. Det er givet, at de store Beløb, som er ydet af Motorskatten, i høj Grad har bidraget hertil.

Der er derfor sikkert ingen Grund til at forcere dette Spørgsmaal saa stærkt frem, som de ærede Forslagsstillere ønsker; der

er efter min Mening heller ingen Grund til, at Staten skal blandes ind i dette Forhold. Jeg har for nylig læst i et Blad, at nævnte Blad endogsaa ønskede, at Staten skulde overtage alle Amtsveje. Hvis en saadan Tanke skulde realiseres, kan vi være overbevist om, at det ikke vilde blive billigere; tværtimod tror jeg at turde sige, at Erfaringen viser, at det vilde blive dyrere at gaa over til Statsdrift paa dette Omraade.

Det foreliggende Lovforslag giver ikke Anvisning paa, hvorfra Pengene skal tages, men jeg hørte nu af den ærede Ordfører for Forslagsstillerne, at det er Meningen, at den danske Stat skal optage et Laan paa 150 Mill. Kr. Man maatte jo uvægerligt faa den Opfattelse af et saadant Lovforslag, at der var gode Tider her i Landet, men det er jo absolut ikke Tilfældet, og jeg vil derfor finde det saare uheldigt, om Lovforslaget skulde blive vedtaget og Følgen deraf blive, at Staten maatte optage et saa betydeligt Laan. Den højtærede Minister har udførligt gjort Rede for, hvad det vilde betyde finansielt, ogsaa henset til den lille Forrentning, som man ønsker fastsat for de Laan, der skal ydes af Staten til Kommunerne.

Den ærede Ordfører for Forslagsstillerne sagde, at det var en daarlig Samfundsøkonomi at lade dette Spørgsmaal vente. Heri maa jeg være fuldkommen uenig med ham. Efter min Mening er det netop et Spørgsmaal, der ikke egner sig til at forceres hurtigt frem. En jævn og rolig Administration og en jævn og rolig Forbedring af vore Landeveje vil sikkert være det mest formaalstjenlige for alle Parter og vil absolut ogsaa i Længder blive det billigste.

Hvis Staten nu var saaledes stillet, at den havde disse Penge, saa kunde man maaske endda tage en anden Stilling dertil; men jeg vil alligevel sige, at selv om det var Tilfældet, kunde der nok findes Formaal, der var mere produktive end dette at grundforbedre Landevejene i saa stor Udstrækning, som der her er Tale om. Jeg vil i saa Henseende nævne, at det vilde være langt mere produktivt at gaa til en yderligere Opdyrkning af dansk Jord, at gaa til Beplantning, at gaa til Mergling og til Dræning af den sure Jord her i Landet.